

Modificări recente aduse Codului fiscal | Tax Alert | Duncea, Ștefănescu și Asociații

În *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 72/31.01.2020 a fost publicată **Ordonanța 6/2020 pentru modificarea și completarea Legii 227/2015 privind Codul Fiscal, precum și pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare („OG 6/2020”)**.

1. Modificări aduse Codului Fiscal

Enumerăm, în ceea ce urmează, principalele modificări și completări aduse:

- adăugarea/eliminarea unor categorii de contribuabili obligați la plata impozitului pe profit în România;
- adăugarea, în consecință, a definițiilor specifice ale termenilor și expresiilor definitorii pentru contribuabilii adăugați în categoria celor obligați la plata impozitului pe profit în România;
- transpunerea în legislația națională a Directivei Uniunii Europene 2018/1910 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește armonizarea și simplificarea anumitor norme din sistemul taxei pe valoarea adăugată pentru impozitarea schimburilor comerciale dintre statele membre, modificările vizând condițiile de îndeplinit pentru a fi aplicabilă;
- stabilirea la 300.000 LEI a plafonului cifrei de afaceri, realizată la finele unui an calendaristic, sub al cărui prag intervine obligativitatea (i) persoanelor impozabile înregistrate în scopuri de TVA și (ii) a persoanelor impozabile neînregistrate în scopuri de TVA

de a comunica organelor fiscale anumite informații. Totodată, obligativitatea comunicării către organele fiscale potrivit celor anterior menționate (i.e. depunerea Formularului 392A – „*Declarație informativă privind livrările de bunuri și prestările de servicii efectuate în anul*” și a Formularului 392B – „*Declarație informativă privind livrările de bunuri, prestările de servicii și achizițiile efectuate în anul ...*”), se suspendă până la data de 31.12.2022.

2. Modificări aduse cu privire la instituirea unor facilități fiscale

OG 6/2020 aduce modificări OG 6/2019 privind instituirea unor facilități fiscale (publicată în M. Of. 648/05.08.2019), după cum urmează:

- se elimină plafonul minim de 1.000.000 LEI sub a cărui valoare nu există posibilitatea restructurării obligațiilor bugetare,
- se extinde perioada pentru care se poate realiza depunerea notificării cu privire la intenția de restructurare a obligațiilor bugetare până la data de 31.03.2020 și
- se extinde perioada pentru care se poate realiza depunerea solicitării de restructurare a obligațiilor bugetare până la data de 31.07.2020.

3. Prorogarea unor termene

- Termenul pentru depunerea Formularului „Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice” aferent anului 2019 se prorogă până în data de 25 mai 2020, inclusiv.
- De asemenea, termenul pentru depunerea Formularului 230 – „Cererea privind destinația sumei reprezentând până la 3,5% din impozitul anual

datorat” pentru anul 2019 se prorogă până în data de 25.05.2020, inclusiv.

Modificări recente aduse Codului de Procedură Fiscală | Tax Alert | Duncea, Ștefănescu și Asociații

În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 / 31.01.2020 a fost publicată **Ordonanța 5 / 2020 pentru modificarea și completarea Legii 207 / 2015 privind Codul de procedură fiscală („OG 5 / 2020”)**.

Prin OG 5 / 2020 au fost aduse o serie de completări și modificări cu privire la:

- executarea silită efectuată de către organul fiscal prin poprirea conturilor bancare și
- implementarea Directivei UE 2018/822 a Consiliului din 25.05.2018 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu („DAC 6”)

I. Executarea silită de efectuată de către organul fiscal prin poprire

Principalul aspect modificat prin OG 5/2020 în domeniul executării silite efectuate de către organul fiscal prin poprire se referă la sumele urmăribile reprezentând (i) venituri și disponibilități bănești în lei și în valută, (ii) titluri de valoare sau (iii) alte bunuri mobile necorporale, deținute și/sau datorate, cu orice titlu,

debitorului de către terțe persoane sau pe care aceștia le vor datora și/sau deține în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

Astfel, OG 5 / 2020 modifică termenul "de îndată" și propune executarea popririi de către terțul poprit în **termen de 3 (trei) zile lucrătoare** de la data înființării popririi sau de la data la care creanța devine exigibilă.

Totodată, în cazul popririlor înființate de organul fiscal central, instituțiile de credit transmit organului fiscal central, prin mijloace electronice de transmitere la distanță, informațiile privind suma disponibilă de plată. În acest caz, inclusiv plata sumelor reprezentând (i) drepturi salariale, inclusiv impozite și contribuții aferente acestora, reținute la sursă, (ii) accize, efectuată de către antrepozitarii autorizați, (iii) accize, efectuată în numele antrepozitarilor autorizați, de către cumpărătorii de produse energetice și (iv) obligații fiscale de care depinde menținerea valabilității înlesnirii nu va mai putea fi realizată decât până la data la care instituțiile de credit transmit informațiile privind suma disponibilă de plată. Nerespectarea acestei prevederi atrage nulitatea oricărei plăți efectuate ulterior transmiterii de către organul fiscal central a informațiilor cu privire la suma disponibilă de plată.

II. Implementarea Directivei UE 2018/822 a Consiliului din 25.05.2018 de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu

Reamintim faptul că DAC (*i.e. Directive on Administrative Cooperation*) reprezintă un acronim pentru o serie de șase directive privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal.

Prin DAC 6, Consiliul Uniunii Europene a impus statelor membre obligativitatea de raportare a schemelor transfrontaliere de optimizare fiscală de către (i) consultanții fiscali, contabilii, auditorii, avocații sau orice alte persoane care participă direct sau indirect la realizarea, comercializarea sau gestionarea schemelor de optimizare fiscală, cât și de către (ii) contribuabili, în situația în care cei dintâi nu efectuează raportarea. OG 5 / 2020 aduce unele modificări și completări **Legii nr. 207 / 2015 privind Codul de Procedură Fiscală** ("Legea 207 / 2015"). Principalele modificări și completări aduse de OG 5 / 2020 sunt după cum urmează:

Definiții

- Pe lângă definiția deja regăsită în Legea 207 / 2015 a **întreprinderii asociate**, OG 5 / 2020 propune completarea acestui termen, astfel încât în categoria întreprinderilor asociate să se regăsească inclusiv persoana care se află în legătură cu altă persoană, în cel puțin una din modalitățile nou (n.a. detalii la cerere) prevăzute de OG 5 / 2020.
- **Aranjamentul transfrontalier** este definit ca fiind un aranjament care implică (i) fie mai mult de un stat membru, (ii) fie un stat membru și o țară terță, dacă este îndeplinită cel puțin una din noile condiții (n.a. detalii la cerere) prevăzute de OG 5 / 2020.
- **Aranjamentul transfrontalier care face obiectul raportării** este definit ca fiind „*orice aranjament transfrontalier care cuprinde cel puțin unul dintre semnele distinctive stabilite prin Ordonanța 5 /2020*”.
- **Semnul distinctiv** reprezintă o caracteristică sau însușire a unui aranjament transfrontalier care prezintă un indiciu al unui potențial risc de evitare a obligațiilor fiscale.
- **Intermediarul** este definit de OG 5 / 2020 ca fiind „*orice persoană care (i) proiectează,*

comercializează, organizează, pune la dispoziție în vederea implementării sau gestionează implementarea unui aranjament transfrontalier care face obiectul raportării (ii) având în vedere faptele și circumstanțele relevante și pe baza informațiilor disponibile, a cunoștințelor de specialitate relevante și a înțelegerii necesare pentru furnizarea acestor servicii, știe sau ar fi rezonabil de așteptat să știe că s-a angajat să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane, ajutor, asistență sau consiliere cu privire la proiectarea, comercializarea, organizarea, punerea la dispoziție în vederea implementării sau gestionarea implementării unui aranjament transfrontalier care face obiectul raportării”.

Pe lângă cele mai sus menționate, pentru a fi considerată intermediar, o persoană trebuie să îndeplinească cel puțin una dintre condițiile suplimentare (n.a. detalii la cerere) prevăzute de OG 5 / 2020:

- **Contribuabilul relevant** este reprezentat de „*orice persoană căreia i se pune la dispoziție un aranjament transfrontalier care face obiectul raportării în vederea implementării sau care este pregătită să implementeze un aranjament transfrontalier care face obiectul raportării sau care a implementat prima etapă a unui astfel de aranjament*”.
- **Aranjamentul comercializabil** reprezintă un aranjament transfrontalier care este proiectat, comercializat, pregătit pentru implementare sau pus la dispoziție în vederea implementării, fără a fi necesară o personalizare substanțială a acestuia.
- **Aranjamentul personalizat** reprezintă un aranjament transfrontalier care nu este un aranjament comercializabil.

Obligații de raportare

Potrivit OG 5 / 2020, intermediarii sunt obligați să raporteze, în termen de 30 de zile, informații cu privire la aranjamentele transfrontaliere de care au luat cunoștință sau care se află în posesia ori sub controlul lor. În cazul în care nu există niciun intermediar, obligația de raportare a informațiilor cu privire la aranjamentul transfrontalier revine contribuabilului relevant, în afara situației în care aceștia dețin dovezi concludente din care rezultă că informațiile cu privire la aranjamentul transfrontalier au fost deja raportate de un alt contribuabil relevant.

OG 5 / 2020 prevede, pentru cazul intermediarilor, o serie de alte obligații (n.a. detalii la cerere), ca de exemplu obligativitatea intermediarului de a întocmi, la fiecare 3 luni, un raport prin care furnizează informațiile noi sau actualizate cu privire la aranjamentele transfrontaliere de care au luat cunoștință sau care se află în posesia ori sub controlul lor, devenite disponibile de la depunerea ultimului raport.

NOTA BENE! – Dispoziții tranzitorii

Formularul utilizat de intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, în vederea raportării informațiilor cu privire la aranjamentele transfrontaliere va fi aprobat prin ordin al președintelui ANAF, în termen de 60 de zile de la data publicării OG 5 / 2020 în *Monitorul Oficial*, respectiv 31.01.2020.

Obligația de raportare a informațiilor cu privire la aranjamentele transfrontaliere va intra în vigoare începând cu data de 01.07.2020, urmând ca până la data de 31.08.2020 intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, să îndeplinească obligațiile de raportare prevăzute în OG 5 / 2020 pentru perioada 25.06.2018 – 01.07.2020.

Sanctiuni

Neraportarea ori raportarea cu întârziere de către intermediarii sau contribuabilii relevanți, după caz, a aranjamentelor transfrontaliere constituie contravenție dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii, infracțiune, și se sancționează cu amendă de la 20.000 LEI la 100.000 LEI.

Neîndeplinirea de către intermediar a obligației de notificare a altui intermediar sau a contribuabilului relevant, după caz, constituie contravenție dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii, infracțiune, și se sancționează cu amendă de la 5.000 LEI la 30.000 LEI

Un salariu minim european – realitate sau fantezie? | Mihaela Mitroi, EY România

Condițiile echitabile de muncă sunt centrul unei economii de piață funcționale. Cetățenii se așteaptă ca Uniunea Europeană să le ofere niveluri ridicate de bunăstare, în timp ce economia se îndreaptă către modele de creștere mai ecologice și mai digitalizate. Veniturile adecvate sunt esențiale pentru asigurarea condițiilor de muncă echitabile și a nivelului de trai decent pentru angajații europeni. Pentru a răspunde acestei provocări, la nivelul Uniunii Europene (UE), vor avea loc în perioada următoare discuții între Comisia Europeană (CE), mediul de afaceri și sindicate pentru a introduce un salariu minim și echitabil pentru toți angajații din UE. Perioada de consultare a început deja în ianuarie 2020 și va

dura aproximativ șase săptămâni. Rezultatele urmează să se concretizeze într-o propunere care va fi prezentată în vara acestui an și încorporată într-un plan de acțiune ce va fi publicat în 2021.

Această propunere are scopul de a stabili o formulă de calcul a salariului minim la nivel european și nu va reprezenta o sumă anume, întrucât diferențele între salariile minime actuale în statele membre UE sunt considerabile. Mai exact, salariul minim va fi stabilit într-un mod transparent și previzibil în conformitate cu practicile naționale și respectând autonomia partenerilor sociali.

După cum se știe, în România, salariul minim se situează mult sub media salariilor statelor membre. Dacă ne uităm la datele Eurostat, la 1 iulie 2019, salariile minime lunare variau considerabil între statele membre, de la 286 euro în Bulgaria, la 2.071 euro în Luxemburg, media europeană fiind de 932 euro. Important de menționat este că pentru statele membre UE, care nu se află în zona euro, precum Bulgaria, Cehia, Croația, Ungaria, Polonia și România, nivelul salariilor minime este influențat de cursurile de schimb utilizate pentru a converti moneda națională la euro.

Îngrijorător pentru România este și proporția angajaților care câștigă salariul minim. Datele prezentate de CE ne arată că ponderea lucrătorilor care câștigă salariul minim în UE este estimată la niveluri care variază de la sub 5% (de exemplu, în Malta, Belgia, Cehia) până la aproximativ 25% (în România). Observăm, astfel, că ocupăm ultima poziție în rândul statelor membre în ceea ce privește proporția angajaților care au fost plătiți cu salariul minim la nivel național.

Într-o lume în care munca nu poate fi garantată, și care, de cele mai multe ori, nu este capabilă să acopere nevoile umane de bază (hrană, locuință, sănătate, educație), există din ce în ce mai mulți susținători ai venitului de bază garantat. Deși la acest moment pare un subiect utopic, consider că

merită să fie dezbătut.

Se urmărește, astfel, stabilirea unui cadru pentru determinarea salariului minim la nivel european, mai exact, se are în vedere calcularea acestuia la aproximativ 60% din salariul mediu din statele membre. Datele Institutului Național de Statistică din noiembrie 2019 ne arătau că, în România, salariul mediu net era de aproximativ 3.200 de lei, în timp ce salariul minim pe economie era de 1.160 de lei, acesta din urmă reprezentând 36% din salariul mediu. În acest context, pentru a ajunge la 60% din salariul mediu net, salariul minim ar trebui să crească cu 760 de lei, ajungând la 1.920 lei net. Potrivit însă prevederilor legale, în 2020, salariul minim brut pe economie este stabilit la 2.230 lei, ceea ce ar însemna un salariu net de 1.346 lei. Legea bugetului stabilește un salariu mediu brut de 5.429 lei, adică 3.176 lei net. În acest context, pentru a ajunge la 60% din salariul mediu net, salariul minim ar trebui să crească cu 559 lei, ajungând la 1.905 lei net (pentru această analiză nu am luat în calcul salariul diferențiat).

La nivelul angajatorilor, creșterea salariului minim s-ar transpune într-o ușoară creștere a costurilor cu angajații. În condițiile în care costurile salariale în UE ar crește considerabil, un efect pe care am putea să îl vedem este migrarea companiilor în alte state non-UE cu un cost favorabil al forței de muncă. Însă, trebuie să avem în vedere faptul că, în momentul în care o companie decide să facă o investiție sau o dezinvestiție, costurile salariale nu sunt singurul factor de analizat.

La o primă vedere, pentru angajați, o creștere a salariului minim ar presupune venituri mai mari și un nivel al bunăstării mai mare. Totuși, acest lucru este înșelător, întrucât în acest context va crește și rata inflației ce se va resimți în prețul produselor și al serviciilor. Mai mult, în anumite cazuri, creșterea salariului minim va determina o scădere a

beneficiilor sociale pentru că nu s-ar mai îndeplini criteriile de eligibilitate pentru anumite forme de sprijin. Din punctul meu de vedere, doar creșterea salariului minim nu va însemna neapărat și reducerea inegalității între cei cu salarii mari și cei cu salarii mici și nu va îmbunătăți considerabil nivelul de trai al oamenilor. Problema inegalității este amplă și pentru a o aborda este nevoie de o întreagă serie de politici publice și de măsuri.

Creșterea salariului minim este una dintre acestea, însă nu este singura soluție. Studii recente [\[1\]](#) [\[2\]](#) au demonstrat că politicile care încurajează rate mai mari de economisire și reducerea costurilor de construcție pentru gospodării pot oferi o mai bună securitate economică familiilor aflate în dificultate. În plus, este imperativ ca cetățenii să aibă acces facil la educație și la programe de formare profesională. Investițiile în capitalul uman reprezintă cea mai bună modalitate de a crește bunăstarea individuală și de a îmbunătăți forța de muncă. Echitatea în educație ar putea aduce un standard minim de bunăstare.

Având în vedere și revoluția digitală, un pas important pentru a ajuta forța de muncă să se pregătească pentru locurile de muncă ale viitorului va fi furnizarea de noi abilități necesare pentru a face față schimbărilor de pe piața muncii. Ca atare, angajatorii vor trebui să investească mai mult în formarea angajaților lor. În plus, guvernele lumii să găsească o soluție și să stimuleze aceste investiții în capitalul uman. Astfel de stimulente ar putea acoperi, printre altele, cheltuielile cu pregătirea și educația.

În concluzie, salut ideea de a introduce un salariu minim la nivelul statelor membre, însă, pentru a-și atinge scopul, și anume creșterea bunăstării populației, trebuie avute în vedere politici publice ample în mai multe domenii ale economiei, de exemplu, în învățământ și sănătate. Să nu uităm că problema inegalității este intens dezbătută la nivel mondial, unde există inițiative de introducere a unui venit minim garantat

pentru toate persoanele. Într-o lume în care munca nu poate fi garantată, și care, de cele mai multe ori, nu este capabilă să acopere nevoile umane de bază (hrană, locuință, sănătate, educație), există din ce în ce mai mulți susținători ai venitului de bază garantat. Deși la acest moment pare un subiect utopic, consider că merită să fie dezbătut.

[1] <https://www.oecd.org/cfe/smes/2090740.pdf>

[2]

<http://documents.worldbank.org/curated/en/530481521735906534/pdf/124521-REV-0U0-South-Africa-Poverty-and-Inequality-Assessment-Report-2018-FINAL-WEB.pdf>

Reminder: Formularul 402 | Tax Alert | Duncea, Ștefănescu și Asociații

Vă reamintim că, în concordanță cu prevederile **Ordinului nr. 2727/2015 pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare de declarații informative („Ordinul 2727/2015”)**, în sarcina anumitor societăți din România revine obligativitatea depunerii la autoritățile fiscale a **Formularului 402 – Declarație informativă privind veniturile de natură salarială sau asimilate salariilor, inclusiv remunerațiile administratorilor și ale altor persoane asimilate acestora, rezidenți ai altor state membre ale Uniunii Europene, realizate în România („Formularul 402”)**.

În cele ce urmează, regăsiți sumarizarea Ordinului 2727/2015:

A. Persoanele care au obligația depunerii Formularului 402

Potrivit Ordinului 2727/2015, Formularul 402 trebuie completat și depus de către entitățile din România:

- plătitoare de venituri de natură salarială sau asimilate salariilor, precum și de remunerații administratorilor și altor persoane asimilate acestora; și
- care au obligația calculării, reținerii și virării impozitului pe veniturile din astfel de remunerații obținute de către persoanele fizice rezidente în alte state membre ale Uniunii

B. Persoanele pentru care trebuie depus Formularul 402

Potrivit Ordinului 2727/2015, Formularul 402 trebuie completat și depus de către entitățile precizate la punctul A. pentru persoanele fizice rezidente în alte state membre ale Uniunii Europene, care:

- au realizat venituri din România din salarii sau asimilate salariului, în baza contractului individual de muncă sau în baza raportului de serviciu, dar și din orice alte activități dependente; și
- au realizat venituri în calitate de administratori sau persoane asimilate acestora, ca urmare a activității de conducere și

C. Termen-limită depunere Formular 402

Termenul-limită prevăzut de Ordinul 2727/2015 pentru depunerea Formularului 402 este ultima zi a lunii februarie pentru veniturile aferente anului precedent. Astfel, pentru veniturile aferente anului 2019, termenul de depunere al Formularului 402 este 02.03.2020 (deoarece 29.02.2020 este zi

nelucrătoare).

D. Sancțiuni nedepunere Formular 402

Nedepunerea Formularului 402 reprezintă contravenție și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 5.000 lei – pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mijlocii și mari și cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei – pentru celelalte persoane juridice.

Subliniem faptul că informațiile furnizate prin intermediul Formularului 402 sunt folosite la realizarea de către ANAF a schimbului automat de informații cu autoritățile similare din alte state U.E. cu privire la rezidenții acelor state care obțin venituri din România, prin urmare nedepunerea Formularului 402 poate genera, în plus față de sancțiunea prevăzută la punctul D., inclusiv supunerea la verificări de natură fiscală a persoanelor care au obligativitatea depunerii Formularului 402.

„Ne așteptăm ca 2020 să fie anul simbiozei «transparență fiscală – automatizare fiscală» | Alex Milcev, EY România

„Ne așteptăm ca anul 2020 să fie anul simbiozei «transparență fiscală – automatizare fiscală». Observăm că așteptata automatizare începe să prindă contur la nivelul autorității fiscale prin introducerea standardului internațional de schimb

de date între companii și ANAF (SAF-T), până la finalul anului 2020. Astfel, automatizarea proceselor, precum și a funcțiilor de taxe ar trebui să rămână în continuare o prioritate pentru contribuabilii români”, a declarat **Alex Milcev**, Partener, Liderul Departamentului de asistență fiscală și juridică al EY România, în cadrul celei de a XIV-a ediții a **Conferinței anuale de fiscalitate EY**.

În cadrul acestei ediții, specialiștii EY au analizat principalele modificări fiscale adoptate în 2019, cu impact în 2020, și au prezentat tendințele pentru 2020, în contextul european și global. Printre temele conferinței s-au numărat: transparența fiscală, inspecțiile fiscale, controversele fiscale în domeniul prețurilor de transfer, impozitarea persoanelor fizice, impozitele directe și impozitele indirecte, obligațiile către Fondul de Mediu.

-
- **Anul 2020 va fi unul al raportărilor: între companii și autorități fiscale, autorități fiscale între ele, persoane fizice și autorități;**
 - **Timpul petrecut de contribuabili pentru a furniza informații autorităților va crește semnificativ în 2020;**
 - **Se așteaptă o creștere a numărului și a complexității controalelor fiscale și, implicit, o creștere considerabilă a numărului de ajustări de prețuri de transfer și situații de dublă impozitare.**

Provocările anului 2019 și așteptările pentru anul 2020

„Anul 2019 a fost anul ordonanței 114. Am văzut efectele acestei ordonanțe și modificările care sunt necesare pe fondul consecințelor provocate, ce au condus la abrogarea

unor măsuri cum ar fi taxa pe activele financiare. Astfel, în primele 11 luni ale anului 2019 a fost înregistrat un deficit de 37 miliarde lei (reprezentând 3,56% din PIB – depășind astfel pragul de 3% prevăzut în Pactul de stabilitate și de creștere), comparativ cu aceeași perioadă a anului 2018, în care aveam un deficit de 26,9 miliarde lei. Practic, în termeni absoluți, încă din septembrie 2019, ne-am depășit deficitul prognozat pentru întregul an.

La nivel internațional, au continuat acțiunile programului OECD cu privire la erodarea bazei impozabile și mutarea profiturilor (BEPS), iar subiectele cheie respectiv transparența fiscală, schimbul de informații și substanța economică au continuat să rămână pe agenda G20.

Urmând normele UE, am văzut transpuse o serie de directive, cum ar fi: Directiva privind spălarea banilor, Directiva împotriva evitării taxelor (ATAD), Directiva privind detașarea, Directiva privind pensia ocupațională, Directiva de arbitraj pentru evitarea dublei impunerii. La nivel european a fost adoptată și Directiva privind avertizorii de integritate (în octombrie 2019) care trebuie să fie transpusă până în 17 decembrie 2021, cu anumite derogări până în 2023”, a declarat **Mihaela Mitroi**, Partener, Asistență Fiscală și Juridică, EY România, lider al activității de consultanță fiscală și juridică în clusterul de Sud al regiunii EY Europa Centrală și de Sud-Est și Asia Centrală (CESA).

În privința așteptărilor pentru 2020, **Mihaela Mitroi** a completat:

„În 2020, se deschide sezonul raportărilor. La nivel internațional, statele lumii se vor confrunta cu o nouă percepție asupra sistemului fiscal impusă de mecanismele dezvoltate de revoluția fiscală de după BEPS, și anume creșterea “birocrației fiscale” – adică a numărului de raportări între companii și autorități fiscale, autorități

fiscale între ele, persoane fizice și autorități. În România, sperăm să asistăm și la începerea modernizării ANAF. La nivel internațional, ANAF este parte din forumul global al administrațiilor fiscale (FTA) care are pe agendă subiectul modernizării administrațiilor fiscale și, desigur, susținerea acestora pentru implementarea măsurilor BEPS. ”

Transparența se situează incontestabil în poziția de cap de listă pe agenda fiscală europeană (și globală), atunci când e vorba de a contra-ataca structurile fiscale artificiale

Miruna Enache, Partener, Departamentul de Asistență Fiscală și Juridică, Impozite Directe, EY România:

„În ultimii ani, am văzut introduse o serie de măsuri în acest sens în Uniunea Europeană, preluând inițiativa OECD legată de Eroziunea Bazei Fiscale și a Transferului Profiturilor (BEPS), mai ales Directiva DAC6 pe care și România ar fi trebuit să o implementeze în legea locală până la 31 decembrie 2019. Timpul petrecut de contribuabili și de consultanții lor pentru a furniza informații autorităților va crește, astfel, semnificativ în 2020 și va continua să crească. Pe de altă parte, ca tendință, salutăm reluarea discuțiilor despre consolidare fiscală, atât la nivel european, cât și la nivel local, o măsură menită să mai reducă eforturile administrative fiscale”.

Noi directive europene instituie obligații suplimentare de conformare și raportare în ceea ce îi privește pe

Lucrători și pe angajatorii lor

Claudia Sofianu, Partener, Liderul Diviziei de Impozit pe Venit și Contribuții Sociale, EY România:

„Noi directive europene instituie obligații suplimentare de conformare și raportare în ceea ce îi privește pe lucrători și pe angajatorii lor. Conceptul de «salariu minim european» este din ce în ce mai intens discutat, el făcând parte din angajamentul Comisiei Europene de a opri exodul forței de muncă de la Est la Vest. Potențiale modalități de a răspunde acestei provocări ar putea fi identificate în contextul preocupării angajatorilor de a crea politici flexibile și atractive de motivare și de reținere a angajaților, de tip «stock-option plan» sau pensii ocupaționale”.

Creșterea numărului și a complexității controverselor fiscale în domeniul prețurilor de transfer

Adrian Rus, Partener, Liderul Departamentului de Prețuri de Transfer, EY România:

„Privind în ansamblu, la nivel internațional, climatul actual este unul în care companiile se așteaptă la o creștere a numărului și a complexității controalelor fiscale și, implicit, la o creștere exponențială a numărului de ajustări de prețuri de transfer și situații de dublă impozitare. În acest context, care se regăsește și în România, pentru a reduce riscurile legate de controverse fiscale, companiile ar trebui să aibă o abordare proactivă din punct de vedere al prețurilor de transfer pentru a se asigura că au o înțelegere clară asupra a cum și unde se creează valoarea în cadrul grupului lor.

Astfel, e nevoie de o abordare strategică folosind procese nu doar pentru a documenta modul de stabilire a prețurilor de

transfer, dar și pentru a reevalua cum procesele lor interne pot să ajute la monitorizarea și sustenabilitatea modelului operațional pentru a optimiza operațiunile și pentru a susține politica de prețuri de transfer. În plus, față de o pregătire mai solidă pentru controale fiscale, companiile ar trebui să ia în considerare nu doar oportunități proactive de a elimina dubla impunere în materie de prețuri de transfer, cum ar fi acorduri de preț în avans (APA), dar și mijloace reactive (cum ar fi procedura amiabilă – MAP – sau apelarea la instanțele de judecată)”.

În 2020, se așteaptă o îmbunătățire a Codului Fiscal

Andra Cașu, Partener Asociat, Lider al Diviziei de Impozite Directe, EY România:

„De mai mult de un an, este în așteptare o variantă îmbunătățită a Codului Fiscal, care să includă – între altele – și consolidarea fiscală în scopul impozitului pe profit. Varianta de grup fiscal consolidat ar însemna o modernizare a legislației fiscale românești, în linie cu ceea ce există deja în alte țări. Totodată, din punct de vedere practic, această alternativă ar aduce și anumite beneficii pentru membrii grupului fiscal, cum ar fi de exemplu recuperarea accelerată a pierderilor fiscale”.

Subiectul numărul unu, în cadrul inspecțiilor fiscale, rămâne testul beneficiului economic și al prestării efective pentru cheltuielile cu serviciile

Ana Cristian, Director, Departamentul de Asistență Fiscală și Juridică, EY România:

„Subiectul numărul unu în cadrul inspecțiilor fiscale rămâne testul beneficiului economic și al prestării efective pentru cheltuielile cu serviciile. Deși există, în mod clar, o preferință pentru achizițiile intra-grup, se pune un accent tot mai mare și asupra cheltuielilor cu serviciile primite de la părți terțe. Tot mai des, autoritățile contestă deductibilitatea cheltuielii și a TVA pentru achizițiile de la furnizorii considerați suspecti, pe motiv că nu s-au efectuat investigații asupra gradului de risc al partenerilor de afaceri.

Spre exemplu, nu s-a identificat faptul că furnizorii au resurse insuficiente pentru furnizarea bunurilor și/sau ale serviciilor facturate. Unul dintre motivele pe baza cărora începe un control inopinat este lipsa unei corelații între informațiile incluse în declarațiile fiscale, balanțe de verificare și situațiile financiare (necorelații identificate automat de către softurile ANAF)”.

Corina Mîndoiu, Partener Asociat, Departamentul Impozit pe Venit și Contribuții Sociale, EY România:

„Anul 2019 a adus surprize contribuabililor prin multitudinea de controale demarate de către Direcția Generală Antifraudă Fiscală. Obiectivul lor a constat în verificarea tratamentului fiscal aplicat de către companii pentru tichetele cadou achiziționate. Astfel, deoarece legislația fiscală lasă loc de interpretare vis-à-vis de ce impozite se aplică atunci când companiile utilizează tichete cadou pentru remunerarea partenerilor de afaceri, mulți contribuabili au fost prinși în offside. Ne așteptăm ca, în contextul în care această neclaritate persistă, aceste controale să continue și anul acesta”.

DAC 6 reprezintă un nou pas în procesul de transparentizare în domeniul fiscalității

Raluca Popa, Partener Asociat, Departamentul de Asistență Fiscală și Juridică, EY România:

„Directiva DAC6 va fi cu siguranță una dintre provocările acestui an, deoarece solicită raportarea aranjamentelor transfrontaliere cu potențial risc de evitare a obligațiilor fiscale. Raportarea se face conform unor criterii definite generic și, în unele cazuri, subiective. Proiectul de lege pentru transpunerea DAC6 prevede amenzi de până la 100.000 lei.

0 altă dificultate constă în faptul că vor trebui raportate retroactiv toate aranjamentele al căror prim pas în implementare a avut loc după data de 25 iunie 2018. Mai mult, nu există un prag valoric, astfel că societățile vor trebui să analizeze toate tranzacțiile transfrontaliere efectuate în ultimele 18 luni. Chiar și atunci când obligația de raportare este a intermediarilor, companiile ar trebui să fie direct interesate să știe ce informații raportează aceștia. Altfel se pot expune la riscuri – fie că intermediarii raportează incorect sau incomplet, fie că sunt mai mulți intermediari care raportează informații divergente”.

Un pas înainte către implementarea sistemului definitiv de TVA

Ioana Iorgulescu, Partener Asociat, Departamentul de Impozite Indirecte, EY România:

„Adoptarea de către forurile europene a celor patru remedii rapide în domeniul TVA reprezintă încă un pas înainte către implementarea sistemului definitiv de TVA la nivelul Uniunii

Europene (preconizat pentru 1 iulie 2022). Aceste patru remedii au fost implementate ca răspuns la nevoia armonizării regulilor privind TVA, aplicabile în cazul anumitor tranzacții intracomunitare cu bunuri, dar și ca mecanism de luptă împotriva fraudei fiscale și a decalajului în domeniul TVA. Implementarea și aplicarea noilor reguli este obligatorie pentru toate statele membre, începând cu 1 ianuarie 2020”.

Evaluări periodice în aplicarea prețurilor de transfer

Gabriela Băncescu, Senior Manager, Departamentul de Prețuri de Transfer, EY România:

„În contextul interesului crescut din partea autorităților fiscale privind prețurile de transfer, companiile multinaționale sunt încurajate să acorde o atenție sporită conformării cu cerințele din România în domeniul prețurilor de transfer și să efectueze cu prioritate evaluări periodice ale modului în care prețurile de transfer aplicate sunt aliniate cu politicile de prețuri de transfer și sunt în conformitate cu principiul valorii de piață. Efectuarea de ajustări voluntare de prețuri de transfer, atunci când este cazul, poate reduce disputele fiscale și impactul fiscal al acestor dispute”.

Noutăți în domeniul Fondului pentru mediu

Daniela Neagoe, Senior Manager, Departamentul de Comerț Internațional, EY România:

„Anul 2020 aduce noutăți și în domeniul Fondului pentru mediu: a fost implementată declararea online și au intrat în vigoare noile contribuții pentru echipamente electrice și electronice și pentru baterii/acumulatori portabili.

Implementarea aplicației de declarare online va eficientiza procesul de declarare, întrucât va permite și efectuarea unor alte operațiuni cum ar fi comunicarea online cu autoritățile, verificarea istoricului declarațiilor sau a plăților. Noile contribuții pentru echipamente electrice și electronice și pentru baterii/acumulatori portabili se vor datora în cazul neatingerii obligațiilor anuale de colectare. Având în vedere că, în ultimii 3 ani, aceste contribuții s-au datorat pentru cantitățile introduse pe piață și constatate de AFM ca fiind nedecarate, cei care nu au declarat încă mai au posibilitatea să declare până la momentul controlului AFM”.

Digitalizarea auditului financiar | Alina Făniță

Autor: [Alina Făniță](#), CEO PKF Finconta

Lumea conexiunilor rapide dintre oameni și dispozitive este în plină expansiune. Prin intermediul tehnologiilor de conectivitate precum platforme, softuri colaborative, aplicații de comunciare sau portaluri se tranzacționează cantități uriașe de informații între dispozitive, dar și între oameni și dispozitive.

Dincolo de provocările unei astfel de tehnologii, companiile au și oportunitatea să-și crească transparența, capacitatea de evaluare a riscurilor și calitatea auditului și să-și automatizeze procesele.

Această conectivitate le facilitează companiilor crearea unui mediu informațional care le oferă o cunoaștere în profunzime a operațiunilor lor, inclusiv în ce privește auditul.

Pentru a avea un plus de precizie și viteză în procesarea informației, companiile din industria financiară preferă un auditor care valorifică acest progres al tehnologiei și care propune soluții digitale pentru derularea anumitor procese din misiunea de audit.

Transformarea auditului financiar

Un audit financiar al companiilor, relevant pentru lumea conexiunilor rapide despre care vorbeam este benefic nu doar pentru cei care-l livrează ci și pentru client.

Auditul financiar care utilizează canalele digitale are trei componente: automatizare, analiza datelor și experiența livrată clientului prin digitalizare.

Importantă este infrastructură digitală (platformă, software, etc) deoarece prin intermediul acesteia se face conexiunea între membrii echipei de audit și conexiunea dintre aceștia și compania auditată.

În condițiile unei informări permanente de pe orice dispozitiv e de la sine înțeleasă existența unei funcționalități care să permită accesarea informației și de pe telefonul mobil.

Provocările acestei abordări

Care sunt provocările pentru companiile care sunt subiectul unui audit financiar realizat și cu ajutorul unor instrumente digitale?

1. **Provocări culturale.** Unele organizații pot fi reticente să partajeze informații cu auditorii printr-o platformă online. Acest lucru se poate datora lipsei de cunoaștere a platformei de audit, îngrijorărilor cu privire la modul în care vor fi utilizate informațiile sau preocupărilor cu privire la securitatea datelor.
2. **Securitatea datelor.** Companiile trebuie să fie atente la datele pe care le împărtășesc în exterior și să se

asigure că aceste date sunt prelucrate și stocate în mod corespunzător.

3. **Sistemele de IT complicate.** Sistemele de IT învechite și greoaie pot împiedica o companie să profite din plin de un audit financiar realizat și cu instrumente digitale. În plus, dacă unele date nu sunt structurate și există numai pe suport de hârtie atunci procesul de audit este anevoios.

Beneficiile transformării

Ce pot face companiile ca să profite de beneficiile unui audit financiar realizat și cu ajutorul instrumentelor digitale?

1. Să utilizeze împreună cu auditorul cantitatea de date structurate și nestructurate colectată de multe ori în sisteme ERP, care permit echipei de audit să identifice tendințe neobișnuite dar semnificative precum și oportunități și riscuri financiare pentru companie.
2. Să dobândească o înțelegere mai profundă a registrelor bilanțiere și să permită o monitorizare a controalelor privind fraudă și îmbunătățirea proceselor de raportare.
3. Să extindă scopul utilizării datelor în format digital prin includerea și a datelor nestructurate. De la contracte și garanții la date privind provizioanele pentru costurile neprevăzute, prin aducerea acestor informații în scopul analizei datelor de audit se îmbunătățește baza pe care auditorii pot să emită o opinie.
4. Să faciliteze partajarea informațiilor și accesul auditorilor la propriile sisteme de lucru. Când informațiile sunt partajate în mod sigur și eficient printr-o platformă de audit complet digitală, procesul de audit se va desfășura mai lin și calitatea auditului va fi îmbunătățită. Echipa financiară a companiei se va asigura, de asemenea, că nu va face eforturi suplimentare în pregătirea documentelor necesare și va

economisi timp în sprijinul realizării misiunii de audit.

În concluzie

Importanța unei platforme digitale utilizată pentru auditul financiar se demonstrează prin digitalizarea foilor de lucru, modalitatea de stocare și partajare a informației, acuratețe, etc. Actualizările în timp real cu privire la fiecare etapă din procesul de audit permit echipei de audit și companiei auditate să schimbe informații rapid și sigur.

Abrogare Split TVA. Termen aplicare | Tax Alert | Duncea, Ștefănescu și Asociații

În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1031/23.12.2019 a fost publicată OUG 78/2019 privind modificarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri în domeniul agriculturii, precum și pentru aprobarea unor măsuri fiscal-bugetare („OUG 78”).

Unul dintre aspectele adoptate prin acest act normativ prevede abrogarea OG 23/2017 („OG 23”) privind plata defalcată a TVA (Split TVA), aprobată prin Legea 275/2017. Reamintim faptul că prevederile introduse prin OG 23 privind plata defalcată a TVA sunt aplicabile din data de 1.01.2018.

Intrarea în vigoare a modificării de mai sus va interveni începând cu data de 1.02.2020.

NB: Până la data intrării în vigoare a OUG 78 sunt aplicabile prevederile OG 23.

În acest sens, precizăm faptul că, în concordanță cu prevederile OG 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aplicarea amenzilor contravenționale se prescrie în termen de 6 (șase) luni de la data săvârșirii faptei.

Prin urmare, reamintim (printre altele) principalele sancțiuni prevăzute de OG 23:

- 0,06%/zi din valoarea TVA (i) plătită eronat (inclusiv de către beneficiarii care nu aplică Split TVA) și (ii) corectată în maxim 30 de zile de la data plății eronate;
- 50% din valoarea TVA (i) plătită eronat de către beneficiarii care nu aplică Split TVA și (ii) necorectată în termen de 30 de zile de la data plății eronate.

Noutățile internaționale în dreptul fiscal (Ce mai este nou în viața fiscală internațională) | Marilena Ene

Autor: [M. Ene](#) – Lector universitar doctor la Facultatea de Drept, Universitatea din București, avocat, membru al Baroului București

Implicați în activitățile noastre curente, consumatoare de timp și energie și insuficient remunerate, nu mai găsim timp pentru a ne pune la curent cu noutățile internaționale. Abia Peținem pasul cu noutățile naționale. Totuși, cel puțin unele cadrele universitare au obligația de a aduce la cunoștința publicului mai mult sau mai puțin specializat ce se mai întâmplă la nivel internațional (în opinia mea). Este util acest demers mai ales că avem tendința să ne considerăm nația cu cele mai mari probleme în materie fiscală. În toate țările europene, dar cu precădere în statele membre foste comuniste, există efervescentă în materia dreptului fiscal, există incapacitate administrativă de gestionare a sistemului fiscal, sunt probleme, cu alte cuvinte. Și, din nou, revine și cadrelor universitare obligația de a analiza critic orice proiect legislativ, orice măsură de politică economică, fiscală, bugetară.

că
su
nt
em
si
ng
ur
ii
ca
re
mo
di
fi
că
m
le
gi
sl
aț
ia
fi
sc
al

ă
lu
na
r
(s
au
de
câ
te
va
or
i
pe
lu
nă
) ,
tr
eb
ui
e
să
an
al
iz
ăm
și
ce
se
în
tâ
mp
lă
di
nc
ol
o
de

gr
an
iț
el
e
na
ți
on
al
e,
ce
fa
c
și
al
ți
i,
și
să
co
ns
ta
tă
m
că
și
la
ni
ve
l
eu
ro
pe
an
și
in
te

rn
aț
io
na
l
ex
is
tă
sc
hi
mb
ăr
i
se
mn
if
ic
at
iv
e,
gl
ob
al
iz
ar
ea
fi
in
d
un
ul
di
n
mo
ti
ve
le

ad
op
tă
ri
i
un
or
de
ci
zi
i
fă
ră
pr
ec
ed
en
t
în
dr
ep
tu
l
fi
sc
al
.

Una dintre cauzele care a condus la elaborarea la nivel european a unor proiecte deosebit de interesante a fost proiectul lansat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în 2013 sub denumirea „Planul de acțiuni împotriva erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor” (BEPS). Propunerea inițială s-a concretizat în 15 rapoarte finale publicate în 5 octombrie 2015. Uniunea Europeană a îmbrățișat încă de la început ideea propusă de

OCDE, Comisia Europeană propunând la scurt timp după publicarea rapoartelor finale măsuri concrete de implementare a recomandărilor formulate în diverse domenii de drept fiscal. Astfel, au apărut Directiva 2016/1164 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne[1] și Directiva 2017/952 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe[2]. Nu este așa că toată lumea știe ce sunt „elemente hibride”, respectiv „hybrid mismatches”?

O altă propunere interesantă, reformulată și repusă în discuția statelor membre, este Directiva privind o bază fiscală comună a societăților, denumită în limba engleză „Common Corporate Tax Base” [3], pe scurt CCTB. Această versiune a anului 2016 este o propunere readaptată, mai precis prescurtată, a variantei inițiale din 2011, care se referea la stabilirea unei baze fiscale consolidate comune pentru societăți (Common Consolidated Corporate Tax Base – „CCCTB”) și care avea drept obiectiv declarat stabilirea unor reguli unice în ceea ce privește calcularea impozitului pe profit pentru societățile care desfășurau activități economice cu impact unional. Versiunea inițială nu a fost agreată de toate statele membre, fiind în dezbaterea Consiliului din 2011 și până în prezent. Propunerea din 2016 a fost luată în discuție de către Consiliu, însă nici până în prezent nu există unanimitate, așa că directiva este doar subiect de dezbatere doctrinară.

Discuția lansată însă prin acest editorial nu este despre BEPS, elemente hibride, CCCTB sau CCTB, ci este despre ce mai este nou între subiectele de dezbatere între specialiști de drept fiscal la nivel internațional.

În perioada 19-20 iunie 2019 am participat, în calitate de

lector universitar al Facultății de Drept, Universitatea din București, la o conferință internațională găzduită de Universitatea din Lund[4], Facultatea de Economie și Management. Evenimentul a fost organizat de GREIT (Group for Research on European and International Taxation), care este în fapt un grup de profesori de drept fiscal, cunoscuți și recunoscuți la nivel internațional, care se reunesc anual, scriu și discută despre subiecte „fierbinți” de drept fiscal. Membri fondatori ai grupului sunt profesorii Cécile Brokelind, Pasquale Pistone, Ana Paula Dourado și Dennis Weber. Vă las plăcerea de a descoperi CV-urile celor patru membri fondatori și lucrările lor publicate. Această conferință se organizează din 2006, fiind la ediția cu numărul 14. După fiecare ediție se publică o lucrare de referință în dreptul fiscal[5].

Anul acesta participanții au fost pe măsura grupului inițial fondator, dar revin imediat asupra participanților. Primul aspect pe care trebuie să îl menționez despre conferința de anul acesta este tema. Prezentările și discuțiile au avut ca temă „Tax Sustainability in the EU and International Context”, adică, în traducere liberă, varianta Coanei Chirița, „Sustenabilitatea fiscală în contextul UE și internațional”. Evident că tema conferinței este foarte incitantă, pentru tocilarii din clasă care vor să fie la curent cu noutățile dreptului fiscal, dar ceea ce este foarte interesant este că vorbitorii, respectiv cei 15 participanți care au fost selectați din 50 de aplicanți, acceptați să scrie un material (ce va fi ulterior publicat într-un volum al conferinței) și să prezinte, au fost din toată lumea, inclusiv România. Daniela Oprescu a avut o intervenție care a pus pe gânduri audiența despre ce a însemnat comunismul în România și de ce nu ar trebui să tratăm toate statele membre la fel atunci când stabilim măsuri de politică fiscală europeană.

Dar să ne întoarcem la participanții cunoscuți la nivel internațional. Nu pot să nu mă laud că am stat de vorbă pe

teme de drept fiscal cu Cécile Brokelind, Sigrid Hemels, Richard Lyal, Pasquale Pistone, Servaas van Thiel, Peter J. Wattel. Cei interesați de dreptul fiscal, mai mult decât de contestația la executare sau contestația împotriva actului administrativ fiscal, trebuie să fi auzit de ei sau măcar să le fi citit vreo carte sau articol mai mic. Dacă nu, căutați, pentru că sunt dintre acei autori de drept fiscal care știu să scrie despre subiecte interesante și au și ceva de spus. Evident că materialele sunt disponibile în limba engleză. Dar dacă știți și italiană sau olandeză atunci lucrurile devin interesante!

Din nou, țin să vă informez (măcar pe cei câțiva care vor să fie la curent cu noutățile internaționale) că în Uniunea Europeană sunt în derulare în prezent două proiecte finanțate de Comisia Europeană care au legătură cu politica fiscală europeană. Unul dintre proiecte este găzduit de Universitatea din Leiden și se referă la o temă deosebit de dragă mie privind guvernarea fiscală, „New Model of Global Governance in International Tax Law Making (GLOBTAXGOV)” [\[6\]](#). Proiectul se derulează în perioada 2018- 2022 și are ca subiect de cercetare modalitățile de implementare a planului BEPS în 12 țări din Africa, America de Sud, Europa și Asia. Motto-ul proiectului, dacă ar fi să citez din prezentarea inițială, este „one-size-does-not-fit-all”. Cu alte cuvinte, BEPS nu poate fi implementat la fel în toate țările tocmai pentru că avem sisteme fiscale diferite. De ce ar fi de interes și pentru noi? Pentru că doctoranzii implicați în vreo cercetare doctorală similară pot aplica pentru a fi parte din acest proiect.

Și, chiar dacă nu este la fel de nou, mi s-a părut deosebit de interesant proiectul denumit „FairTax” [\[7\]](#), în care sunt implicați cercetători din 10 universități, din 8 țări, fiind prezentat în această conferință cazul Cehiei de către prof. Danuše Nerudová de la Universitatea Mendel din Brno. Ce este

interesant la prezentarea pe care am urmărit-o în cadrul conferinței este că cercetătorii implicați au dezvoltat un model pentru evaluarea și măsurarea „sustenabilității” sistemelor fiscale aplicabil statele membre. Acest model va fi pus la dispoziția statelor membre după finalizarea proiectului.

În mod clar este o plăcere foarte mare pentru mine să particip la conferințe internaționale și de câte ori pot mă duc. De ce? Pentru că la astfel de evenimente dezbaterile juridice sunt deosebit de interesante și poți afla subiecte de studiu sau idei noi.

Dar care a fost subiectul dezbaterilor din aceste două zile de conferință? Așa cum spuneam mai sus, s-a vorbit despre sustenabilitatea fiscală. Conferința a fost deschisă cu o prezentare despre definiția sustenabilității fiscale și s-a concluzionat că nu există o definiție general acceptată. Deci acest punct este rezolvat.

Eu v-aș spune totuși câte ceva și despre sustenabilitatea fiscală. Este un subiect care a fost avut în vedere în principal de economiștii din România, însă această conferință ne-a arătat, încă o dată, că și juriștii pot avea ceva de spus, mai ales dacă sunt specializați pe drept fiscal. Evident că există definiția sustenabilității la nivelul României. Dacă ar fi să ne luăm după Dicționarul explicativ al limbii române, acest concept există și este definit ca fiind *„calitate a unei activități antropice de a se desfășura fără a epuiza resursele disponibile și fără a distruge mediul, deci fără a compromite posibilitățile de satisfacere a nevoilor generațiilor următoare”* [8]. Dar specialiștii în lingvistică ne recomandă să nu utilizăm acest concept, ci mai degrabă pe cel de *„dezvoltare durabilă”*. Chiar dacă pare o traducere tip *„furculition”*, cred că nu este deloc greșit dacă utilizăm acest cuvânt, sustenabilitate. V-aș mai aduce un argument de

lingvistică, și în italiană tot la fel se spune, „sostenibilità”.

În materia politicii fiscale și bugetare, acest concept al sustenabilității a fost introdus și analizat mai ales după criza economică din 2008, iar Comisia Europeană nu a ratat ocazia de a promova un astfel de subiect, sub denumirea „sustenabilitatea fiscal-bugetară”. Conform fișei tematice privind semestrul european, sustenabilitatea fiscal-bugetară este definită ca fiind *„capacitatea unui guvern de a-și acoperi cheltuielile curente și de a-și susține politicile în materie de impozite și alte politici conexe pe termen lung, fără a-și pune în pericol solvabilitatea sau a risca să nu poată să își ramburseze o parte din datorii sau să efectueze o parte din cheltuielile promise”* [9]. Interesant, nu-i așa?

Sustenabilitatea este utilizată în legătură cu dreptul fiscal, cu sistemul fiscal, cu politica fiscală și este, așadar, analizată din perspectiva impozitelor, taxelor și contribuțiilor care compun un sistem fiscal. De asemenea, se propune o analiză a legăturii și interacțiunii dintre obiectivele de dezvoltare durabilă formulate de ONU [10] și politica fiscal-bugetară. Se poate susține, oare, că un sistem fiscal sustenabil înseamnă un sistem fiscal care nu contribuie la sărăcirea populației sau la înfometarea populației? Evident, dezbaterea este deschisă și nu există în niciun caz vreun răspuns clar. Și dacă tot este locul să spun ceva interesant în legătură cu sustenabilitatea fiscală ce am reținut de la această conferință, este una dintre opiniile formulate, cum că BEPS nu este util pentru toate statele membre. Și că nu ar trebui aplicat de toate statele de aceeași manieră. Oricum, despre legătura dintre sustenabilitate, BEPS, România se va mai scrie. Cel puțin așa cred, că trebuie cercetat și scris cât mai mult la nivel național despre subiecte puțin cercetate în domeniul dreptului fiscal, pentru simplul motiv că România alege diverse soluții fără a exista

studii de impact prealabile la nivel guvernamental și, mai grav, fără a exista o specializare în domeniul dreptului fiscal la nivelul Ministerului Finanțelor Publice.

Trebuie să vă mărturisesc, în final, că una dintre dorințele mele în legătură cu Facultatea de Drept a Universității din București este că mi-ar plăcea să fie parte a unui proiect european de cercetare științifică în domeniul dreptului fiscal. Gata, am scris-o! Toți cei interesați să contribuie la realizarea acestei dorințe sunt rugați să îmi scrie.

Acest articol este editorialul [numărului 3/2019 al revistei Tax Magazine](#).

[1] Directiva (UE) 2016/1164 a Consiliului din 12 iulie 2016 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne.

[2] Directiva (UE) 2017/952 a Consiliului din 29 mai 2017 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe.

[3] Pentru detalii, a se vedea: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/com_2016_685_en.pdf.

[4] Universitatea din Lund a fost declarată în 2019 cea mai bună universitate din Suedia, fiind inclusă în top 100 universități din lume de ani buni. Pentru detalii, a se vedea: <https://www.lunduniversity.lu.se/about/about-lund-university/university-world-rankings>.

[5] Lista publicațiilor din anii anteriori se găsește aici: <https://actl.uva.nl/greit/publications/publications.html>.

[6] Pentru detalii, a se vedea: <https://globtaxgov.weblog.leidenuniv.nl/author/irma/>.

[7] Pentru detalii, a se vedea: <https://www.umu.se/en/fairtax/about-fairtax2/>.

[8] <https://dexonline.ro/definitie/sustenabilitate>.

[9] Pentru detalii, a se vedea: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester-thematic-factsheet-public-finance-sustainability_ro.pdf.

[10] Pentru detalii, a se vedea: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

Principii de conduită care trebuie să guverneze relațiile dintre contribuabili și organele fiscale | Ionița Cochințu

Autor: [Ionița Cochințu](#) – Magistrat-asistent la Curtea Constituțională a României și cadru didactic asociat la Departamentul de Drept, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA.

Prin consacrară constituțională a principiului universalității se recunoaște faptul că drepturile, libertățile și obligațiile sunt deopotrivă universale și se referă atât la sfera drepturilor/libertăților/obligațiilor, cât și la titularii acestora. Prin urmare, universalitatea drepturilor și libertăților implică și universalitatea obligațiilor, context în care Legea fundamentală a României instituie, pe lângă drepturi și libertăți fundamentale, și anumite îndatoriri fundamentale, printre care se regăsesc contribuțiile financiare. Astfel, cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice, iar sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale, fiind interzise și orice alte prestații, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale, iar exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale are la bază principiul buneicredințe – cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.

Aceste norme de rang constituțional sunt transpuse prin legile care reglementează în materia finanțelor publice, respectiv în domeniul financiar-fiscal-bugetar, având în vedere faptul că, în general, impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege, context în care s-au stabilit, spre exemplu, prin Codul de procedură fiscală, anumite principii generale de conduită în administrarea creanțelor fiscale, prin care, practic, se circumscriu anumite drepturi și obligații, atât pentru contribuabili, cât și pentru organele fiscale.

Printre principiile generale de conduită în administrarea creanțelor fiscale, care sunt aplicabile relației dintre contribuabil/plătitor și organelor fiscale, putem să indicăm următoarele:

Principiul legalității

Creanțele fiscale și obligațiile corespunzătoare ale contribuabilului/plătitorului sunt cele prevăzute de lege. Procedura de administrare a creanțelor fiscale se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii, iar organul fiscal are obligația de a asigura respectarea dispozițiilor legale privind realizarea drepturilor și obligațiilor contribuabilului/plătitorului sau ale altor persoane implicate în procedură.

Aplicarea unitară a legislației

Organul fiscal este obligat să aplice unitar prevederile legislației fiscale pe teritoriul României, urmărind stabilirea corectă a creanțelor fiscale.

Exercitarea dreptului de apreciere

Organul fiscal este îndreptățit să aprecieze, în limitele atribuțiilor și competențelor ce îi revin, relevanța stărilor de fapt fiscale prin utilizarea mijloacelor de probă prevăzute de lege și să adopte soluția întemeiată pe prevederile legale, precum și pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză raportat la momentul luării unei decizii. În exercitarea dreptului său de apreciere, organul fiscal trebuie să ia în considerare opinia emisă în scris de organul fiscal competent respectivului contribuabil/plătitor în cadrul activității de asistență și îndrumare a contribuabililor/plătitorilor, precum și soluția adoptată de organul fiscal în cadrul unui act administrativ fiscal sau de instanța judecătorească, printr-o hotărâre definitivă, emisă anterior, pentru situații de fapt similare la același contribuabil/plătitor. În situația în care organul fiscal

constată că există diferențe între starea de fapt fiscală a contribuabilului/plătitorului și informațiile avute în vedere la emiterea unei opinii scrise sau a unui act administrativ fiscal la același contribuabil/plătitor, organul fiscal are dreptul să consemneze constatările în conformitate cu situația fiscală reală și cu legislația fiscală și are obligația să menționeze în scris motivele pentru care nu ia în considerare opinia prealabilă.

Rezonabilitate și echitate

Organul fiscal își exercită dreptul de apreciere în limitele rezonabilității și echității, asigurând o proporție justă între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia. Ori de câte ori organul fiscal trebuie să stabilească un termen pentru exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații de către contribuabil/plătitor, acesta trebuie să fie rezonabil, pentru a da posibilitatea contribuabilului/plătitorului să își exercite dreptul sau să își îndeplinească obligația. Termenul poate fi prelungit, pentru motive justificate, cu acordul conducătorului organului fiscal.

Rolul activ

În desfășurarea unei proceduri de administrare a creanțelor fiscale, organul fiscal înștiințează contribuabilul/plătitorul asupra drepturilor și obligațiilor prevăzute de lege ce îi revin acestuia în desfășurarea procedurii. Organul fiscal are obligația să examineze starea de fapt în mod obiectiv și în limitele stabilite de lege, precum și să îndrume contribuabilul/plătitorul în aplicarea prevederilor legislației fiscale, în îndeplinirea obligațiilor și exercitarea drepturilor sale, ca urmare a solicitării contribuabilului/plătitorului sau din inițiativa organului

fiscal, după caz. Organul fiscal este îndreptățit să examineze, din oficiu, starea de fapt, să obțină și să utilizeze toate informațiile și documentele necesare pentru determinarea corectă a situației fiscale a contribuabilului/plătitorului. În analiza efectuată, organul fiscal este obligat să identifice și să ia în considerare toate circumstanțele edificatoare fiecărui caz în parte. Organul fiscal decide asupra felului și volumului examinărilor, în funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte și de limitele prevăzute de lege.

Limba oficială în administrația fiscală

Limba oficială în administrația fiscală este limba română. Dacă la organul fiscal se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, organul fiscal solicită ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română certificate de traducători autorizați de Ministerul Justiției, în condițiile legii. Dacă la organul fiscal se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, pentru care nu există traducători autorizați potrivit art. 8 alin. (2) C.proc.fisc., organul fiscal solicită ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română efectuate sau certificate de o ambasadă/oficiu consular al statului în a cărui limbă oficială a fost emis documentul respectiv.

Folosirea limbii materne

În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne, în

conformitate cu prevederile Constituției, ale Legii administrației publice locale și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

Dreptul de a fi ascultat

Înainte de luarea deciziei, organul fiscal este obligat să asigure contribuabilului/plătitorului posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere cu privire la faptele și împrejurările relevante în luarea deciziei. Organul fiscal nu este obligat să aplice această procedură când: a) întârzierea în luarea deciziei determină un pericol pentru constatarea situației fiscale reale privind executarea obligațiilor contribuabilului/plătitorului sau pentru luarea altor măsuri prevăzute de lege; b) cuantumul creanțelor fiscale urmează să se modifice cu mai puțin de 10% din valoarea creanței fiscale stabilite anterior; c) se acceptă informațiile prezentate de contribuabil/plătitor, pe care acesta le-a dat într-o declarație sau într-o cerere; d) urmează să se ia măsuri de executare silită; e) urmează să se emită deciziile referitoare la obligațiile fiscale accesorii. Audierea se consideră îndeplinită în următoarele situații: a) contribuabilul/plătitorul refuză explicit să se prezinte la termenul stabilit de organul fiscal în vederea audierii; b) contribuabilul/plătitorul nu se prezintă, din orice motiv, la două termene consecutive stabilite de organul fiscal în vederea audierii. Excepția lipsei audierii poate fi invocată de contribuabil/plătitor odată cu formularea contestației depuse potrivit Codului de procedură fiscală.

Obligația de cooperare

Contribuabilul/Plătitorul este obligat să coopereze cu organul fiscal în vederea determinării stării de fapt fiscale, prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta, în întregime,

conform realității, și prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute, cu respectarea prevederilor în materie penală și procesual penală. Contribuabilul/Plătitorul este obligat să întreprindă măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităților ce îi stau la dispoziție.

Secretul fiscal

Personalul din cadrul organului fiscal este obligat să păstreze secretul asupra informațiilor de care a luat cunoștință ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu. În categoria informațiilor de natura celor considerate a fi secret fiscal intră datele referitoare la contribuabil/plătitor, cum ar fi: datele de identificare, natura și quantumul obligațiilor fiscale, natura, sursa și quantumul veniturilor, natura, sursa și valoarea bunurilor, plăți, conturi, rulaje, transferuri de numerar, solduri, încasări, deduceri, credite, datorii, valoarea patrimoniului net sau orice fel de informații obținute din declarații ori documente prezentate de către contribuabil/plătitor sau terți. Organul fiscal poate transmite informațiile pe care le deține unor autorități publice în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege, în cazuri prevăzute expres de lege. Autoritatea care primește informații fiscale este obligată să păstreze secretul asupra informațiilor primite. Organul fiscal poate aduce la cunoștință publică informațiile pe care le deține: a) ori de câte ori informațiile sunt calificate de lege ca fiind publice; b) ori de câte ori, prin acte administrative sau prin hotărâri judecătorești, definitive, se constată încălcări ale obligațiilor prevăzute de legislația fiscală.

Buna-credință

Relațiile dintre contribuabil/plătitor și organul fiscal trebuie să fie fundamentate pe bună-credință. Contribuabilul/Plătitorul trebuie să își îndeplinească obligațiile și să își exercite drepturile potrivit scopului în vederea cărui au fost recunoscute de lege și să declare corect datele și informațiile privitoare la obligațiile fiscale datorate. Organul fiscal trebuie să respecte drepturile contribuabilului/plătitorului în fiecare procedură de administrare a creanțelor fiscale aflată în derulare. Buna-credință a contribuabililor se prezumă până când organul fiscal dovedește contrariul.

Ca o concluzie, este rolul și obligația statului, care este reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, prin organele fiscale, care, potrivit Codului de procedură fiscală, sunt reprezentate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile subordonate acesteia, precum și de compartimentele de specialitate ale autorităților administrației publice locale, ce au competență generală privind administrarea creanțelor fiscale, exercitarea controlului și emiterea normelor de aplicare a prevederilor legale în materie fiscală, să depună toate diligențele pentru realizarea și îndeplinirea obligațiilor legale prevăzute de lege, respectiv să stabilească norme de aplicare a legii clare, să nu stea în pasivitate în ceea ce privește stabilirea și individualizarea obligațiilor fiscale datorate de către contribuabil bugetului statului. În concret, să aibă un rol activ, astfel cum prevede legea, respectiv organul fiscal să înștiințeze contribuabilul asupra drepturilor și obligațiilor ce îi revin în desfășurarea procedurii potrivit legii fiscale și să acționeze cu bună-credință.

Deopotrivă, cetățenii au obligația constituțională de a

contribui prin taxe și impozite, fără a sta, de asemenea, în pasivitate și a nu își achita datoriile față de stat, care, numai prin alimentarea ritmică cu sumele provenite din taxe și impozite, va putea respecta și realiza celelalte drepturi constituționale ale cetățenilor. Într-adevăr, legiuitorul este în drept să stabilească impozite pentru a alimenta în mod constant și ritmic bugetul de stat, însă trebuie să manifeste o deosebită atenție atunci când stabilește nu numai materia impozabilă, modul concret de calcul al sarcinii fiscale, ci și contribuabilul.

Acest articol este editorialul [numărului 5/2019 al revistei Tax Magazine](#).

Tax Magazine nr. 6 Noiembrie- Decembrie 2019

- **Luisiana Dobrinescu**
Concluzii pe final de 2019
Evoluții fiscale recente
- **Valentin Milanovici, Alexandru Manea**
Vor apărea noi obligații de raportare în materie de prețuri de transfer?
- **Ramona Jurubiță, Vladimir Zoican**
Baza de impozitare a TVA și prețurile de transfer
- **Horațiu Sasu**
Fraudă la care beneficiarul nu a participat: efecte asupra deducerii TVA
- **Andrei Iancu**
Dispoziția de măsuri – act administrativ pur sau cenușăreasa actelor administrative fiscale?

- **Luciana Rainov, Flavia Pop**
Contribuabilul versus „Sistemul”
- **Alexandru Stănoiu**
Rezolvarea unei probleme sau doar mascarea ei.
Considerații despre procedura de cesionare a creanțelor
bugetare din cadrul procedurilor de insolvență – OPANAF
nr. 942/2019
- **Andrei Ștefănescu**
Obligația de emitere bonului fiscal în cazul avansului
pentru un bun viitor
- **Cristina Oneț**
Despre actele emise de organele fiscale
- **Ionița Cochințu**
Incidența dreptului european în contextul organizării
finanțelor publice naționale și al construcției
bugetului public național
- **Jurisprudență fiscală națională**
Viorel Terzea – Sinteză de jurisprudență fiscală
națională
- **Jurisprudență fiscală a instanțelor europene**
Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de
Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada
noiembrie-decembrie 2019